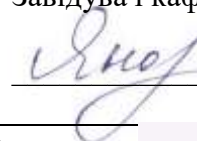





ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ

Затверджено:
Протокол засідання кафедри економіки,
маркетингу та бізнес-адміністрування
№ 1 від 29.08.2023 р.
Завідувач кафедри ЕМБА

 В.П. Яновська

Викладач	ЯНОВСЬКА Вікторія Петрівна Доктор економічних наук, професор	
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	ЯНОВСЬКА Вікторія Петрівна	
E-mail	v.yanovska@ukr.net	
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій Кафедра економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 телефон: +38095-837-60-12	
Консультації	Кожен понеділок та середа з 10 до 12 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 904 або за ZOOM посиланням	
Офіційна назва освітньої програми	Економіка	
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)	
Галузь знань, спеціальність	05 «Соціальні та поведінкові науки» 051 «Економіка»	
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Вибіркова	
Курс/ Семестр викладання	1/2	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS / 120 загальна кількість годин	
Види та кількість аудиторних занять	Лекції – 24 годин/ 8 годин Практичні заняття – 20 години/ 4 години	

Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проєктор, мережа Інтернет.
Мова викладання	Українська
Мета вивчення дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти розуміння щодо ефективного та раціонального управління соціально-економічними системами, з урахуванням економічної ефективності, екологічної безпеки та соціальної відповідальності
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК3.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності	СК1.Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК5.Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання. СК8.Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК9.Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.
Програмні результати навчання	ПРН-1.Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. ПРН-2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. ПРН-7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. ПРН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. ПРН-9.Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. ПРН-11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати

	<p>моделі економічних систем та процесів.</p> <p>ПРН-12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.</p> <p>ПРН-14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p>
--	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

ЧОМУ ВАЖЛИВИЙ КУРС

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка сталого розвитку» здобувачі вищої освіти матимуть необхідні знання щодо забезпечення економічного споживання різних видів ресурсів для організації ощадливого виробництва, дослідження економічної кон'юнктури та її впливу на споживання; основні положення циркулярної економіки як потенціалу захисту клімату та навколишнього середовища; основи сталого економічного розвитку.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема 1. Концепція сталого розвитку

Передумови зародження концепції сталого розвитку: збільшення світового населення, економічне зростання, глобалізація, екологічні проблеми. Генезис ідеї сталого розвитку. Цілі сталого розвитку (Глобальні цілі) та горизонти їх виконання. Загальна характеристика цілей сталого розвитку. Особливості екосистеми в концепції сталого розвитку: соціальна справедливість, економічна ефективність, екологічна відповідальність. Підходи до управління сталим розвитком: регулювання сталого розвитку, пріоритетизація факторів ринкового впливу і індивідуальної поведінки. Цілі сталого розвитку та Україна.

Тема 2. Подолання бідності, Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, сприяння сталому розвитку сільського господарства: економічний потенціал та економічні тренди розвитку світової економіки

Характеристика актуальності глобальних цілей №1 і №2. Статистичні параметри голоду і бідності. Поняття продовольчої безпеки. Сучасні тренди та зусилля для подолання бідності і голоду. Розвиток сільського господарства як ресурс для подолання голоду. Напрями та заходи сприяння розвитку сільського господарства. Проблема сталого розвитку сільського господарства і збереження біорізноманіття, природних ресурсів тощо. Сталі бізнес-моделі для середнього та малого бізнесу в аграрному секторі. Еко-готелі світу. Концепція сталого розвитку в сфері гостинності та економічний успіх.

Тема 3. Демографія як складова концепції сталого розвитку

Цідь 3 «Забезпечення здорового способу життя та добробуту людей будь-якого віку». Сучасні тренди демографічного розвитку, дитячої та материнської смертності, тривалості життя, демографічні піраміди тощо. Зміст і призначення демографічних показників в обґрунтуванні показників розвитку економіки. Сучасні демографічні тренди. Роль медичного забезпечення, харчування, індустріалізації тощо в досягненні рівня сучасних показників.

Тема 4. Орієнтири соціального розвитку як складова концепції сталого розвитку

Ціль 4 «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх». Сучасний тренд – навчання впродовж життя як перспективна освітня траєкторія. Поняття рівня грамотності. Загальні показники охоплення освітою. Рівень освіти як показник соціальної нерівності. Освіта – як складова та засіб

росту добробуту і один із найпотужніших і перевірених засобів сталого розвитку. Ціль 5 «Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток». Нерівномірність доходів і розподілу доходних надходжень, дискримінація на державній службі за гендером як прояв гендерної нерівності. Динаміка частки жінок у державних та представницьких органах. Надання жінкам рівних прав на економічні ресурси, такі як земля і власність, – життєво важливі завдання в контексті реалізації цілі 5.

Тема 5 Промисловість, інновації та інфраструктура

Ціль 9 «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям». Інвестиції в інфраструктуру та інновації як головні фактори економічного зростання. Пріоритетність розвитку громадського транспорту, поновлювальних джерел енергії, розвиток нових галузей промисловості, інформаційних і комунікаційних технологій. Роль маркетингу в запуску та просуванні нових технологій, товарів та продуктів. Роль технологічного прогресу у забезпеченні сталого розвитку, енергоощадливості, росту ефективності виробництва, скороченні рівня матеріальних витрат. Цифровий розрив. Поняття рівноправного доступу до інформації та знань. Стимулювання інновацій та інноваційного підприємництва. Ціль інтересах сталого розвитку». Розвиток міжнародної торгівлі та сприяння її розвитку як умова досягнення рівноправної торговельної системи.

Тема 6 Сучасні тренди сталого розвитку транспортних систем

Цифровізація мобільності: інтеграція фізичних (інфраструктура, рухомий склад), цифрових (інформаційних) та нормативних (правових) складових. Інтегровані технології: пристрої доступу, геопросторові сервіси, мережі підключення, відкритий обмін даними, інтегровані платежі, хмарні сервіси, блокчейн. Зелена логістика, схеми зеленої логістики, основні парадокси: витрати, час, надійність, складування, інформаційні технології. Циркулярна економіка і ланцюги постачань. Чотири рівні зворотної логістики у циркулярній перспективі ланцюгів постачань: технічне обслуговування, повторне використання, відновлення, переробка.

Тема 7. Відповідальне споживання, виробництво та економіка

Вплив споживання на економічне зростання. Державне регулювання споживання: законодавчі обмеження, стандарти, податки та податкові пільги, субсидії, інформаційні кампанії. Позитивні та негативні наслідки державного регулювання. Екологічні аспекти споживання. Захист прав споживачів, охорона здоров'я, збереження ресурсів, стимулювання економічного зростання. Заохочення галузей, підприємств і споживачів до утилізації та скорочення обсягів відходів. Раціональні моделі споживання. Шерінгова економіка як породження руху за скорочення споживання. Сутність шерінгової економіки. Бізнес-моделі шерінгової економіки. Бізнес-моделі ощадливого виробництва (lean production). Ощадливість як філософія бізнесу. Lean-мислення. Приклад компанії Тойота як ощадливого виробництва (Toyota Production System). Залучення співробітництва до ощадливого виробництва. Методика 5S – культура постійного вдосконалення. Система KANVAN.

Тема 8 Гідна праця та економічне зростання

Сприяння безперервному, всеохоплюючому і сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх. Цілі сталого розвитку сприяють сталому економічному зростанню, підвищенню рівня продуктивності і використанню технологічних інновацій. Важливою передумовою є стимулювання підприємництва і створення робочих місць, а також ефективні заходи задля викорінення примусової праці, рабства і торгівлі людьми. Відповідно до цих завдань, мета полягає у забезпеченні повної і продуктивної зайнятості та гідної праці для всіх жінок і чоловіків до 2030 року.

Тема 9 Екологічні стандарти сталого розвитку

Комплекс «зелених та блакитних цілей», їх характеристика. Ціль 6 «Забезпечення наявності та сталого управління водними ресурсами та санітарією». Ціль 7. «Забезпечення доступу всіх людей до прийнятних за ціною, надійних, сталих і сучасних джерел енергії». Ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками». Ціль 14 «Збереження та стале використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку». Збереження Світового океану як джерела ресурсів для виживання та розвитку людства, а також для протидії наслідкам кліматичних змін. Ціль 15 «Захист і відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення та повернення назад процесу деградації земель і зупинення втрати біорізноманіття».

Практичні заняття курсу передбачають виконання практичних задач, ситуаційних, тестових та інших завдань, опитування та дискусії за темами, короткі виступи та презентації з тематики дисципліни.

Тематика практичних занять:

Практичне заняття №1. Економічне споживання та ощадливе виробництво як рушійна сила економіки.

Практичне заняття №2. Персонал як фактор реалізації бізнес-моделей сталого розвитку.

Практичне заняття №3. Якісна та кількісна результативність виробничого споживання.

Практичне заняття №4. Циркулярна економіка та інноваційне виробництво.

Практичне заняття №5. Економічне споживання енергії.

Практичне заняття №6. Економічне споживання сировини.

Практичне заняття №7. Відповідальне та свідоме споживання. Шерінгова економіка.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. Максимальна сума становить 10 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за виконанням завдань та активністю здобувачів вищої освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 6 балів за практичне заняття). Максимальна сума становить 12 балів.

Самостійна робота

Написання та захист на практичному занятті реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються до 10 балів.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мініимального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мініимального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Конспект лекцій.
4. Google Classroom
5. [Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ.](#)

Список рекомендованої літератури

1. Sustainable transport. Goals sustainable development. Knowledge platform. United Nations. <https://sustainabledevelopment.un.org/topics/sustainabletransport>
2. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г., Ракоїд О.О. (2018) Стратегія сталого розвитку: Підручник. За ред. Проф. В.М.Боголюбова. К.: ВЦ НУБІПУ. 446 с.
3. Замула І.В., Давидова І.В., Кірейцева Г.В., Корбут М.Б., Травін В.В. (2017) Стратегія сталого розвитку: еколого-економічний аспект: Навчальний посібник. ЖДТУ. 200 с.
2. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations. A/RES/70/1. 21 October 2015. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf?OpenElement>
3. Action Plan: Financing Sustainable Growth. Communication from the Commission to the European Parliament, the European council, the Council, the European central bank, the European economic and social committee and the Committee of the regions, Brussels, 8.3.2018 COM(2018) 97, 2018. 20 p.
4. Brundtland Report. Federal Office for Spatial Development ARE. United Nations, 1987, 247 p.
5. United Nations Environment Program (UNEP). 2011. Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. A Synthesis for Policy Makers. Nairobi: UNEP. URL: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/126GER_synthesis_en.pdf
6. Venkatesh G. ABC of Sustainable Development. Trondheim, Norway, 2015, 98 p. ISBN 978-87-403-1005-4
7. Sustainability. E-book for students. Bogucki Wydawnictwo, Naukowe Poznań, 2023. 492 pp.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ: [Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)
[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».